

Küresel risk iştahı pozitif bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep dün yükseliş eğilimdedi. Avrupa Merkez Bankası (ECB) beklentiler doğrultusunda politika faizlerinde indirimde giderken, önümüzdeki döneme dair enflasyon ve büyüme projeksiyonlarını paylaştı. ABD’de Ağustos ayı üretici enflasyonu verileri yayımlanırken, Temmuz ayı verilerinde de revizyona gidildi. Uluslararası Para Fonu (IMF) Sözcüsü Julie Kozack, ABD’de enflasyonda yukarı yönlü risklerin azaldığına işaret ederek, ABD Merkez Bankası’nın (Fed) Eylül ayında faiz indirimine başlamasının yerinde olduğunu düşündüklerini bildirdi. ABD 10 yıllık tahvil faizi 3 baz artışla %3,68, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 6 baz puan yükselişle %2,16 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,3 gerilerken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,6 değer kazandı. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksinde %1,6, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde de %0,9 artış gerçekleşti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,9 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %2,1 düşüş kaydedildi. Altının ons fiyatı %1,9 yükseldi ve Bitcoin %1,2 artışla 58 bin 196 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün dalgalı bir seyir izledi. Basına açıklamalarda bulunan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz amaçlarının orta vadede hem enflasyon hem de faizleri düşürmek olduğunu söylerken, uluslararası doğrudan yatırımlarda Türkiye'nin payını %1,5'e yükseltmek istediklerini belirtti. TCMB Temmuz ayı ödemeler dengesi verilerini yayımladı ve cari dengedeki toparlanmanın sürdüğü görüldü. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, düşen cari açık ve artan dış kaynak girişlerinin kalıcı rezerv

Günlük Değişimler

Dolar/TL	33,91 ▼ -0,2%	BİST 100	9.521 ▲ 1,1%
TR 2Y	42,18 ▲ 6 bp	TR 10Y	28,75 ▲ 9 bp
DXY	101,4 ▼ -0,3%	MSCI Dünya	3.611 ▲ 0,9%
Altın (ons, \$)	2.559 ▲ 1,9%	ABD 10Y	3,68 ▲ 3 bp
Brent (varil, \$)	72,0 ▲ 1,9%	TTF (MWh, €)	35,1 ▼ -2,1%
Bitcoin (\$)	58.196 ▲ 1,2%	Karbon (ton, €)	65,5 ▼ -1,4%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	-0,2%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,6%
Euro/Dolar	0,6%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0,6%
Dolar Endeksi	-0,3%
Dolar/Japon Yeni	-0,4%
Dolar/Brezilya Reali	-0,6%
Dolar/Güney Afrika Randı	-0,6%
Dolar/Meksika Pesosu	-1,4%

MSCI Endeksleri (Dolarbazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	1,5%
MSCI Asya Pasifik	1,7%
MSCI GOÜ	1,6%
MSCI GOÜ Avrupa	1,1%
MSCI Avrupa	1,1%
MSCI Dünya	0,9%
MSCI Kuzey Amerika	0,8%
MSCI Latin Amerika	0,7%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi (yıl sonu enflasyon tahmini)	Eylül		%43,3
Euro Bölgesi	Sanayi Üretimi (aylık değişim)	Temmuz	-%0,5	-%0,1
ABD	Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi	Eylül	68,5	67,9

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

birikimine katkı sağladığını ifade etti. İnşili çıkışlı bir grafik çizen Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri dün günü sırasıyla %1,1 ve %1,4 yükselişle tamamladı. Ülke risk primi gerilese de, TL cinsi tahvil faizlerinde artış görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,1 değer kaybetti.

Yeni günde küresel risk iştahı pozitif bir seyir izliyor. Yeni günün ilk saatlerinde makroekonomik veri akışı sakin. Bugün küresel tarafta Euro Bölgesi Temmuz ayı sanayi üretimi verileri ile ABD Eylül ayı öncü tüketici güven endeksi rakamları takip edilecek. Yurtiçinde ise TCMB Eylül ayı piyasa katılımcıları anketi sonuçlarını açıklayacak.

ECB beklentiler dahilinde faiz indirimine giderken, çekirdek enflasyon tahmini yukarı, büyüme beklentilerini aşağı revize etti. Genel beklentilerle uyumlu şekilde ECB daha öncesinde %3,75 olan depo faizini %3,50'ye, %4,25 olan temel refinansman faizini %3,65'e ve %4,50 olan marjinal fonlama faizini de %3,90'e düşürdü. Mevcut enflasyon dinamiklerinin ve parasal aktarımın gücünün para politikası sıklığının derecesini ikinci bir kez hafifletme imkanı verdiğini belirtti. Son dönemdeki gerçekleştirmelerin tahminlerle uyumlu olduğu için manşet enflasyonda bir revizyona gidilmediğini, ancak çekirdek enflasyonun hizmetlerdeki sonuçların öngörülerin üzerinde kalmasından dolayı hafif yükseltildiğini söyledi. Bu kapsamda 2024, 2025 ve 2026 yılları için manşet enflasyon öngörülerini sırasıyla %2,5, %2,2 ve %1,9 olarak açıklarken, çekirdek enflasyon tahminlerini yine sırasıyla %2,9, %2,3 ve %2,0 olarak paylaştı. Büyüme tahminlerini ise iç talepten önümüzdeki dönemde daha az katkı geleceğini öne sürerek 0,1 yüzde puan aşağı çekerek sırasıyla %0,8, %1,3 ve %1,5 olarak açıkladı. Enflasyonun %2 hedefine dönmesi için verilere bağlı olarak para politikası duruşunu gerektiği süre boyunca sıkı tutmaya devam edeceğinin ve faiz patikasına dair önden bir taahhütte bulunulmadığının altını çizdi. ECB Başkanı Christine Lagarde ise sıkı finansal koşullar nedeniyle büyüme görünümü üzerindeki risklerin aşağı yönlü olduğunu hatırlatırken, toparlanmanın zamanla güçlenmesini beklediklerini ifade etti.

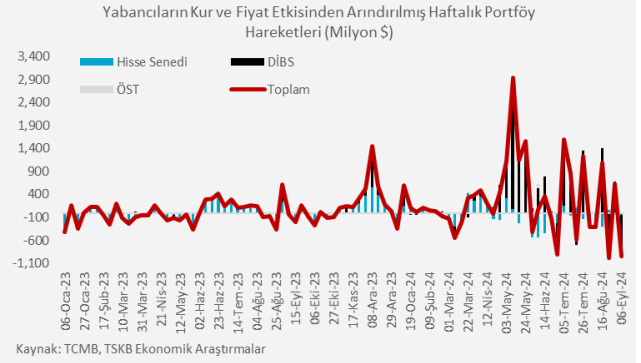
ABD'de üretici fiyat endeksi (ÜFE) Ağustos'ta önceki ay verilerinin aşağı revizyonu nedeniyle tahminlerin hafif üzerinde geldi. Manşet ÜFE aylık bazda %0,1 olan beklentilerin üzerinde %0,2 artsa da yıllık enflasyon Temmuz'daki %2,1'den %1,7'ye indi. Aynı dönemde gıda ve enerji hariç çekirdek ÜFE'de aylık artış %0,3 ile yine tahminlerin bir miktar üzerinde gelirken, çekirdek ÜFE yıllık enflasyonu %2,3'ten %2,4'e çıktı.

Temmuz'da cari işlemler hesabında iyileşme devam etti. 2023'ün aynı ayında 5,3 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı 2024 Temmuz'da 566 milyon dolar fazla verdi. Söz konusu dönemde altın hariç cari denge 2,9 milyar dolar açıktan 833 milyon dolar fazlaya, enerji hariç cari denge 1,6 milyar dolar açıktan 4,6 milyar dolar fazlaya döndü. Bu sonuçlarla, Temmuz 2023'te 821 milyon dolar olan altın ve enerji hariç çekirdek cari fazla 4,9 milyar dolara yükseldi. 12 aylık rakamlar toplam cari açığın 25,0 milyar dolardan 19,1 milyar dolara indiğini, çekirdek cari fazlanın ise 39,4 milyar dolardan 43,4 milyar dolara yükseldiğini gösterdi. Temmuz ayı gerçekleştirmeleri hizmetlerdeki yavaşlamaya karşın cari dengedeki iyileşmenin temelde dış ticaret açığındaki gerileme kaynaklı olduğunu gösterdi. Dış ticaret içinde ise altın ithalatındaki gerileme dikkat çekti. Portföy yatırımları Hazine'nin Eurobond ihracının etkisiyle güçlü seyrederken, net-hata noksanından girişler gözlendi. Önceki ay finansman tarafında rezervler üzerinde baskı yapan yurtdışı bankaların muhabir hesaplarındaki ve yurtdışı bankaların mevduatlarındaki hareketler Temmuz'da terse dönerek finansman tarafını destekledi.

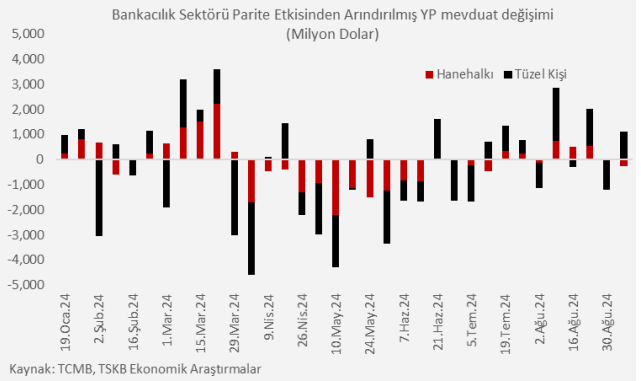
Eylül'ün ilk haftasında TCMB rezervlerinde düşüş görüldü. 6 Eylül haftasında TCMB altın rezervleri haftalık bazda yaklaşık 0,1 milyar dolar yükselse de, döviz rezervleri yaklaşık 2,8 milyar dolar düşüş gösterdi. Böylece brüt rezervler 146,8 milyar dolara indi. Benzer şekilde, net rezervler de 6 Eylül haftasında 40,8 milyar dolardan 39,7 milyar dolara geriledi.

Şirket ve Sektör Haberleri

Yabancıların Türk finansal varlıklarına ilgisi 6 Eylül haftasında negatif seyretti. TCMB'nin fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış verilerine göre, yurtdışı yerleşikler 6 Eylül'de biten haftada 50,6 milyon dolar karşılığı Türk hisse senedi satışı yaparken, devlet iç borçlanma senetlerinde de (DİBS) portföylerini 863,7 milyon dolar azalttılar. Hafta genelinde özel sektör tahvillerindeki yabancı satışları da eklendiğinde toplamda 946,3 milyon dolarlık Türk finansal varlık satışı yapılmış oldu. Bu sonuçlarla yıl başından bu yana yabancıların Türk finansal varlıklardaki toplam net pozisyonu 9 milyar 516,8 milyon dolar artmış oldu.

6 Eylül'de biten haftada yurtdışı yerleşiklerin yabancı para (YP) mevduatları yaklaşık 0,8 milyar dolar artış gösterdi. TCMB'nin verilerine göre, haftalık bazda hanehalkı YP mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak yaklaşık 0,3 milyar dolar gerilese de, tüzel kişiler YP mevduat parite etkisinden arındırılmış olarak yaklaşık 1,1 milyar dolar artış kaydetti. 6 Eylül 2024 itibarıyla bankalardaki toplam YP mevduat miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre %3,7 azalarak 203,8 milyar dolar oldu.

Şirket ve Sektör Haberleri

Karsan, Toyota Motor Europe ile işbirliği anlaşması imzaladı. Yapılan anlaşma kapsamında Karsan, hidrojenli araçlarını Toyota Motor Europe'un Hidrojen Fuel Cell Module yakıt hücrelerini entegre ederek geliştirecek. Karsan'ın Toyota Fuel Cell Modülleri ile donatılmış hidrojenli otobüslerinin 2025 yılında pazara sunulması planlanıyor.

TÜİK, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2024 yılı sonuçlarını yayımladı. Araştırmaya göre, iş amaçlı internet kullanan girişimlerin %91,0'ı 2024 yılında internete erişimde sabit hat internet bağlantısı kullandı. Bu girişimlerin %86,6'sı kullandıkları internet bağlantı hızının yeterli olduğunu beyan etti. Çalışanlarının girişimin e-posta sistemine, doküman ve belgelerine veya iş uygulamalarına/yazılımlarına uzaktan erişim imkanının olduğunu beyan eden girişimlerin oranı 2022 yılında %68,4 iken 2024 yılında bu oran %73,0 oldu. Yapay zeka teknolojilerinden herhangi birini kullandığını belirten girişimlerin oranı, 2023 yılında %5,5 iken 2024 yılında %4,4 oldu. Herhangi bir yapay zeka teknolojisi kullanmadığını ancak kullanmayı düşündüğünü beyan eden girişimlerin oranı ise %8,4 oldu. Yapay zeka teknolojilerinden herhangi birini kullanmadığını ancak kullanmayı düşündüğünü belirten girişimlerin yapay zekayı kullanmama nedenleri incelendiğinde; en önemli nedenin %78,9 ile girişimde ilgili uzmanlık eksikliğinin bulunması olduğu görüldü. Bunu, %74,2 ile maliyetlerin çok yüksek olması ve %69,3 ile mevcut ekipman, yazılım veya sistemlerle uyumsuzluğun olması izledi.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Eylül ayı Petrol Piyasası Raporu'nu yayımladı. Rapora göre bir önceki raporda günlük 970 bin varil olarak açıklanan 2024 yılı küresel petrol talebi büyüme beklentisi günlük 900 bin varile inerken, 2024 yılı toplam petrol talebi günlük 103 milyon varil oldu. Düşüşün başlıca sebebi Çin'de tüketimin hızla yavaşlaması olurken 2025 yılı talep büyüme tahmini günlük 950 bin varil olarak sabit kaldı.

Şirket ve Sektör Haberleri

bp Türkiye'nin Petrol Ofisi Grubu'na satışı onaylandı. Petrol Ofisi Grubu CEO'su Mehmet Abbasoğlu'nun sosyal medya açıklamasına göre Rekabet Kurumu Petrol Ofisi Grubu'nun bp Türkiye pazarındaki BP Petrolleri A.Ş. ve BP Turkey Refining LTD. Şirketlerini devralmak üzere imzaladığı anlaşmayı onadı.

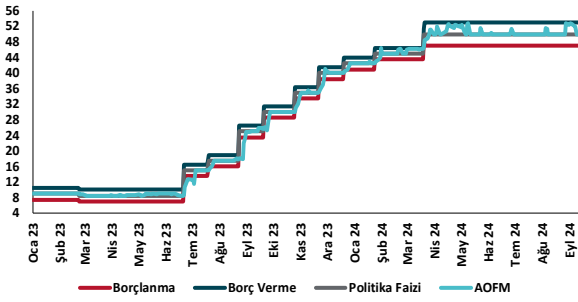
Küresel metan emisyonları 2020-2022 yılları arasında artmaya devam etti. Global Carbon Project Küresel Metan Bütçesi 2024 Raporu'na göre 2000-2020 yılları arası %20 artan (yıllık 61 milyon ton) metan emisyonları, 2020-2022 yılları arası düzenli ölçümlerin yapılmaya başlandığı 1986 yılından bu yana en büyük büyüme oranına ulaştı. Rapor 2022 yılı verilerine göre hacim olarak en çok metan emisyonu yapan ülkelerin Çin (%16), Hindistan (%9), ABD (%7), Brezilya (%6) ve Rusya (%5) olduğunu belirtiyor. Paris Anlaşması ile tutarlı net sıfır emisyon seviyelerine ulaşılabilmesi için de metan emisyonlarının 2050 yılına kadar 2019 seviyelerine kıyasla %45 azalması gerektiğini vurguluyor.

Türkiye Belediyeler Birliği deprem bölgesine ilişkin bir değerlendirme yayımladı. Raporda kırsal bölgelerde kaçak yapılaşmanın ve bu nedenle altyapı ihtiyacının da arttığına dikkat çekildi. Sağlık tesislerinin depremde ciddi zarar gördüğünü ve kalan yapıların halkın ihtiyacını karşılamakta yeterli olmadığı değerlendirildi. Raporda bölgede uzman doktor sayısının giderek azalması da sağlık hizmetlerini sekteye uğratan bir diğer faktör olarak paylaşıldı. Buna ek olarak bölgedeki enkaz hafriyatları ve yeni inşaat alanlarının oluşturabileceği çevresel problemlere de yer verildi. Oluşan toz ve çamurun mevzuata uygun şekilde, meslek kuruluşları, sivil toplum ve üniversiteler ile işbirliği içinde bertaraf edilmesi gerektiğinin altı çizildi.

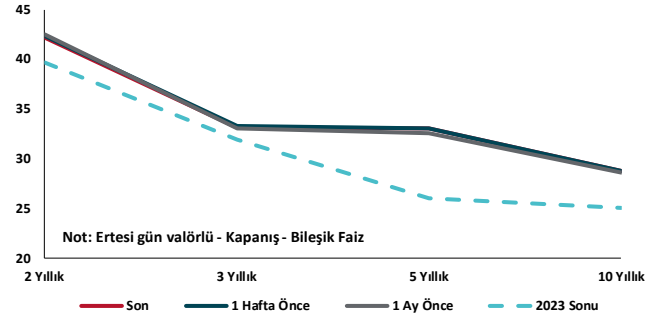
Kalkınma Gündemi

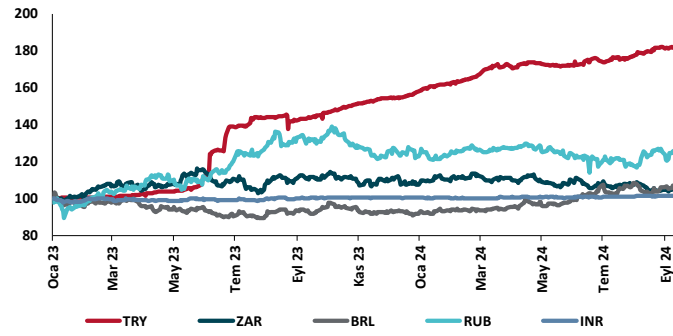
TCMB Faiz Koridoru

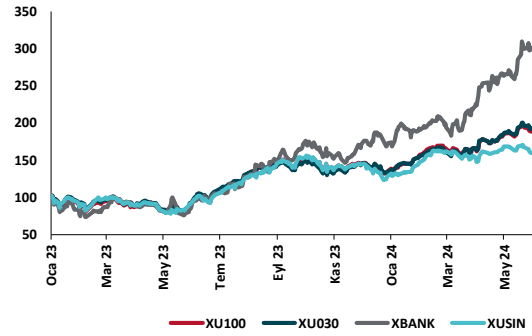
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

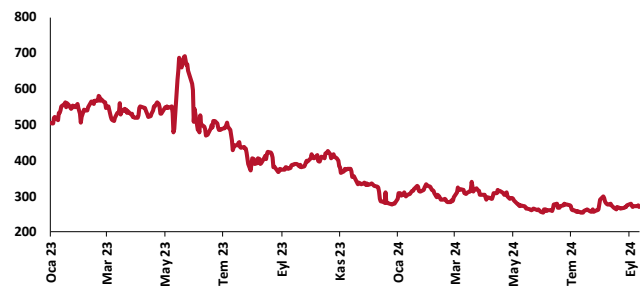
USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)

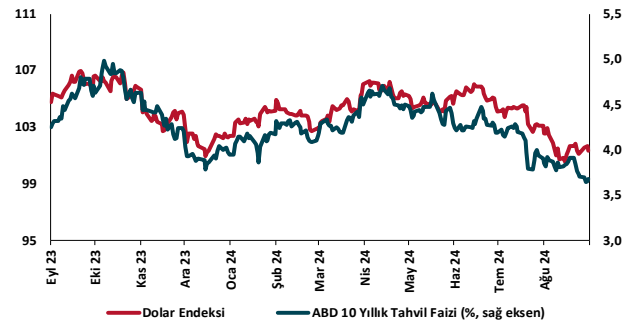
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

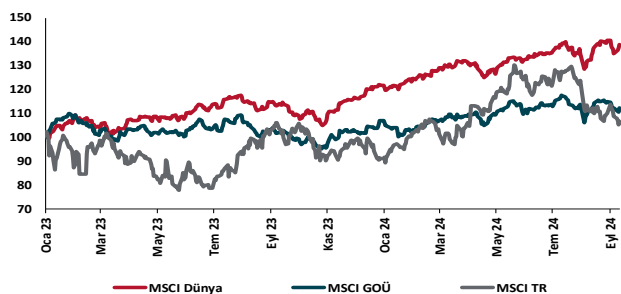
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

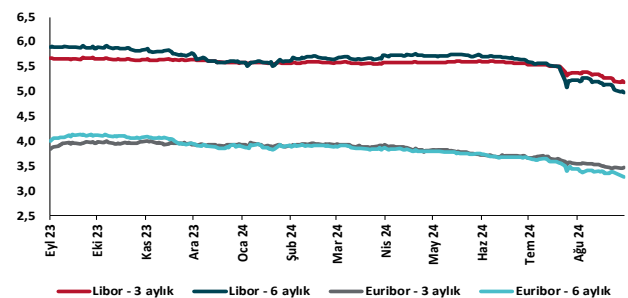
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.